

Büyük Millet Meclisinin Açılması

Kazanım Ders Notu - 10

» Büyük Millet Meclisinin Açılması

Mustafa Kemal, İstanbul'un işgal edilerek Mebusan Meclisinin dağıtılması üzerine, ulusal egemenliği hâkim kılmak, vatanın bütünlüğünü koruyarak tam bağımsızlığı sağlamak için harekete geçti. Kolordu komutanlarına ve valilere yolladığı telgraflarda;

- Temsil Heyetinin Anadolu'daki tek yetkili makam olduğunu
- Yeniden seçim yapılması gerektiğini
- Ankara'da olağanüstü yetkilere sahip meclisin toplanacağını
- Dağıtılan Mebusan Meclisindeki milletvekillerinin yeni meclise katılabileceklerini bildirdi.

Mustafa Kemal, dağıtılan Mebusan Meclisi milletvekillerine Ankara'daki Büyük Millet Meclisinde yer vermekle milli irade ve ulus egemenliğine önem verdiğini bir kez daha kanıtlamıştır.

Yapılan seçimlerden sonra **23 Nisan 1920 tarihinde**, Ankara'da, Hacı Bayram Camisinde kılınan Cuma namazının ardından dualar eşliğinde **Büyük Millet Meclisi açıldı. Mustafa Kemal, meclis başkanlığına seçildi.**

» BMM'nin Özellikleri

- Savaş dönemi meclisidir. Bundan dolayı ilk seçimlerden sonra seçimlere gidilmemiştir.
- Savaş dönemi olduğundan gündeminde **inkılâplar olmamıştır**. Yaptığı tek inkılâp, saltanatın kaldırılmasıdır.
- **Güçler birliği** ilkesini benimsemiştir. Amaç savaş zamanında hızlı karar alabilmektir.
- **Meclis hükûmeti sistemi** benimsenmiştir. Meclisin başkanı aynı zamanda hükûmetin de başkanıdır. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte kabine hükûmeti sistemine geçilecektir.
- **Kurucu bir meclistir**. Anayasa hazırlayan meclislere kurucu meclis denir. 1921 Anayasasını hazırlamıştır.
- Azınlıkların yer almadığı bir meclistir.
- Savaş sırasında birlik ve beraberliği bozmamak için **siyasi partiler kurulmamıştır**. Sadece gruplar vardır.
- Üyeleri İstiklal Mahkemelerinde görev almıştır. Üyelerinin mahkemede görev alması BMM'nin **yargı gücünü** kullandığını gösterir.

» BMM'ye Karşı Çıkarılan Ayaklanmalar

Azınlıkların çıkardığı ayaklanmalar	• Ermeni ayaklanması • Rum ayaklanması
Osmanlı Hükûmeti'nin çıkardığı ayaklanmalar	• Ahmet Anzavur Ayaklanması • Kuvâ-yı İnzibatiye (Hilafet Ordusu) Ayaklanması
Osmanlı Hükûmeti ve İtilaf Devletleri iş birliğiyle çıkarılan ayaklanmalar	• Bolu, Düzce, Hendek, Adapazarı • Afyon Ayaklanması • Konya Ayaklanması • Yozgat Ayaklanması • Milli Aşireti Ayaklanması
Kuvâ-yı Milliye liderlerinin çıkardığı ayaklanmalar	• Çerkez Ethem • Demirci Mehmet Efe

İsyanlar Karşısında Meclisin Aldığı Önlemler

- Ayaklanmaları bastırmak için **Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nu** çıkarttı. Bu kanun ile meclisin otoritesi artmıştır (Yasama yetkisi).
- Ayaklananları cezalandırmak için **İstiklal Mahkemelerini** kurdu. Milletvekilleri bu mahkemelerde görev aldı (Yargı yetkisi).
- Şeyhülislamın fetvalarına karşılık Ankara Müftüsü Rıfat Hoca'ya (Börekçi) **karşı fetvalar** hazırlatıldı.
- Halkı doğru bilinçlendirmek için **basın yayın yoluna** başvuruldu. Bunun için Anadolu Ajansı ve Hâkimiyet-i Milliye gazetesinden yararlanıldı.

Mondros Ateşkes Antlaşması	İzmir'in İşgali	Samsun'a Çıkış	Havza Genelgesi	Amasya Genelgesi	Erzurum Kongresi	Sivas Kongresi	Amasya Görüşmeleri	Misakımillî Kararları	TBMM'nin açılması	Sevr Barış Antlaşması
30 Ekim 1918	15 Mayıs 1919	19 Mayıs 1919	28-29 Mayıs 1919	22 Haziran 1919	23 Temmuz 1919	4-11 Eylül 1919	20-22 Ekim 1919	28 Ocak 1920	23 Nisan 1920	10 Ağustos 1920